

บทที่ 1 บทนำ

โรคแพ้ภูมิตัวเอง (Systemic Lupus Erythematosus) เป็นโรคหนึ่งในกลุ่มโรคภูมิต้านทานผิดปกติ (Autoimmune Disease) ซึ่งพบได้มากในเพศหญิง โดยเฉพาะช่วงวัยเจริญพันธุ์ เนื่องจากโรคนี้สามารถมีผลต่อระบบอวัยวะต่าง ๆ มากมายได้เกือบจะทุกระบบของร่างกาย ทำให้ผู้ป่วยแพ้ภูมิตัวเองเกิดความผิดปกติต่าง ๆ มีภาวะแทรกซ้อนและอัตราการตายค่อนข้างสูง และเนื่องจากผู้ป่วยเหล่านี้ อยู่ในวัยซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศ ความเจ็บป่วยด้วยโรคแพ้ภูมิตัวเองนี้ จึงนับว่ามีผลกระทบต่อสภาวะต่าง ๆ ของประเทศเป็นอย่างมาก

ปัจจุบันโรคนี้เป็นที่รู้จักกันมาก ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ความชุกของโรคแพ้ภูมิตัวเอง (Prevalence) จากรายงานต่างประเทศประมาณ 4 - 250 รายต่อประชากร 1 แสนคน ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พบความชุกของโรคแพ้ภูมิตัวเองนี้ได้บ่อยพอ ๆ กับโรครูมาตอยด์ (Rheumatoid Arthritis) ซึ่งพบประมาณ 0.3 - 1.5 % ของประชากร

เนื่องจากโรคแพ้ภูมิตัวเองมีผลต่อระบบอวัยวะต่าง ๆ เช่น ผื่นผิวหนัง (Discoid Rash) ผื่นแพ้แดด (Photosensitivity) ข้ออักเสบ (Arthritis) เยื่อหุ้มปอดอักเสบ (Pleuritis) เยื่อหุ้มหัวใจอักเสบ (Pericarditis) ไตอักเสบ (Glomerulonephritis) มีอาการชัก (Seizure) มีความผิดปกติทางจิตใจ (Psychosis) เม็ดเลือดแดงแตก (Hemolysis) เม็ดเลือดขาวต่ำ (Leukopenia) เกร็ดเลือดต่ำ (Thrombocytopenia) มีโอกาสติดเชื้อมากขึ้น ผู้ป่วยที่มีอวัยวะที่เป็นโรคต่างกันย่อมมีการดำเนินโรคที่ต่างกัน ดังนั้นการทราบข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ อันได้แก่ เพอร์เซ็นต์โอกาสการมีชีวิตรอดของผู้ป่วย เพอร์เซ็นต์ของอวัยวะต่าง ๆ ที่จะเป็นโรค การดำเนินโรคที่ช่วงเวลาต่าง ๆ ของการป่วยเป็นโรค สาเหตุการตาย ผลแทรกซ้อนจากการรักษา สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นข้อมูลซึ่งแพทย์จะนำไปใช้ในการอธิบายให้ผู้ป่วยได้ทราบถึงลักษณะของโรค และจะนำไปสู่การดูแลรักษาผู้ป่วยแพ้ภูมิตัวเองที่ดีขึ้น ทำให้การดูแลรักษาผู้ป่วยรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ป่วยซึ่งมีอวัยวะสำคัญเป็นโรค เช่น ปอด หัวใจ ไต ประสาท เลือด เพื่อลดอัตราการตายของผู้ป่วยลง และช่วยให้ผู้ป่วยมีชีวิตอยู่ต่อไปอย่างมีความสุข

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ป่วยซึ่งมีอวัยวะสำคัญต่อไปนี้เป็นโรค คือ ปอด หัวใจ ไต กระดูก เลือด จะมีชีวิตรอดน้อยกว่า
2. ผู้ป่วยซึ่งมีอวัยวะสำคัญเป็นโรคหลาย ๆ อวัยวะพร้อมกัน จะมีชีวิตรอดน้อยกว่า
3. สาเหตุการตายของผู้ป่วยเนื่องจากตัวโรคเอง หรือผลการแทรกซ้อนจากการรักษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาโอกาสการมีชีวิตรอดของผู้ป่วย เมื่อป่วยเป็นโรคลุกลามจนถึง 10 ปี ในผู้ป่วยลุกลามของคลินิกโรคข้อ
2. เพื่อเปรียบเทียบโอกาสการมีชีวิตรอดของผู้ป่วย ซึ่งมีอวัยวะที่สำคัญเป็นโรคต่างกัน ในผู้ป่วยลุกลามของคลินิกโรคข้อ
3. เพื่อหาเปอร์เซ็นต์การเป็นโรคของอวัยวะต่าง ๆ ตลอดเวลา 10 ปี ของการดำเนินโรคในผู้ป่วยลุกลามของคลินิกโรคข้อ
4. เพื่อหาสาเหตุการตาย ในผู้ป่วยลุกลามของคลินิกโรคข้อ ตั้งแต่ปี 2525 - 2535

ข้อจำกัดและอุปสรรคในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Retrospective Descriptive Study) ดังนั้นข้อจำกัดและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ในการทำวิจัย ได้แก่

1. ผู้ป่วยลุกลามของคลินิกโรคข้อ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ อาจเป็นเพียงผู้ป่วยกลุ่มหนึ่ง ทำให้ข้อมูลทั่ววิเคราะห์ออกมาได้ อาจไม่สามารถเป็นตัวแทนข้อมูลของผู้ป่วยลุกลามทั้งหมดในประเทศไทย
2. ข้อมูลของผู้ป่วยลุกลามที่นำมาวิเคราะห์นั้นถูกบันทึกโดยแพทย์หลายท่าน เพราะเป็นข้อมูลตั้งแต่ปี 2525 - 2535 อาจจะทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร
3. ข้อมูลของผู้ป่วยที่เสียชีวิตไปแล้วอาจไม่สมบูรณ์ครบถ้วน และไม่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ อาจทำให้ผลการวิเคราะห์คลาดเคลื่อนไปบ้าง
4. ข้อมูลสูญหายไปบางส่วน เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เก็บไว้เมื่อ 10 ปีมาแล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบเปอร์เซ็นต์การมีชีวิตรอดสะสมของผู้ป่วยลุปัส หลังจากป่วยเป็นโรคนาน 10 ปี
2. ทราบเปอร์เซ็นต์การมีชีวิตรอดสะสมของผู้ป่วยลุปัส ที่มีอวัยวะเป็นโรคต่างกัน
3. ทราบเปอร์เซ็นต์การเป็นโรคของอวัยวะต่าง ๆ ของผู้ป่วยลุปัส
4. ทราบสาเหตุการตายของผู้ป่วยลุปัส ตลอดช่วงเวลา 10 ปี
5. เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยอื่น ๆ ต่อไป
6. เป็นข้อมูลเพื่อให้แพทย์ที่ดูแลรักษาผู้ป่วยลุปัส ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีอวัยวะสำคัญส่วนใดเป็นโรค และคำนึงถึงสาเหตุต่าง ๆ ซึ่งจะเป็ต้นเหตุให้ผู้ป่วยลุปัสเสียชีวิตก่อนเวลาอันควร
7. เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการรักษาผู้ป่วยลุปัสให้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย